

व्यक्ति n. Schiff H. 878.

विकृति (von वाक्) Cat. Ba. 1, 7, 2, 21. 10, 4, 1, 2. 8.

वैकृत्य (für वैकृत्य) Cat. Ba. 2, 2, 3, 19. 25. Schol. zu Kirs. Ca. 390, 11. 391, 1.

वैलि m. patron. Pravaridha in Verz. d. B. H. 57, 28. wohl fehlerhaft.

वैषट् indecl. gāṇa चसि zu P. 1, 4, 37. in Verbindung mit कृ u. s. w.

gāṇa उपरि zu 61. ein Opferfest (eine Potenzierung von वैषट्) AK. 3, 5,

3. M. 1538. Air. Ba. 3, 6. Cat. Ba. 1, 5, 3, 16. 10, 4, 1, 2. 12, 3, 2. Hariv.

14115. Nys. Tāp. Up. in Ind. St. 9, 91. Werra, Rām. Up. 303. वैषट्

P. 3, 2, 21. — Vgl. वैषट्.

व्यंश s. व्यंश.

व्यंश (2. वि + 2. व्यंश) 1) adj. aneinanderstehende Schultern habend:

पुत्रं breitschulterig MBh. 1, 2971. 3, 11639. vielleicht ein alter Fehler

für पुत्र; vgl. am Ende des Artikels. — 2) m. N. pr. eines von Indra

besiegten Dämons: अक्षवृत्रं वृत्रं व्यंशम् RV. 1, 32, 5. 103, 2. 103, 2.

2, 14, 5. 3, 34, 2. 4, 18, 2. eines Sohnes des Viprakitti von der Si-

trika Hariv. 215 (V्यंश die ältere Ausg.). VP. 148 (V्यंश). — In der Stelle

पृथमात्रं व्यंशो TBa. 1, 6, 2, 8 ist zu zerlegen वि व्यंशो die Schalen stehen

um einen Prtha von einander ab.

व्यंशक (von व्यंश mit वि) nom. ag. Betrüger H. 377. Halli. 2, 194.

— Vgl. कृत्, मयू.

व्यंशपितृव्य (wie oben) adj. zu wünschen, zu betrügen Pāṇi. 202, 25.

व्यक्त 1) adj. a) herausgeputzt u. s. w. s. u. व्यञ्ज mit वि 2). — b) =

स्फुट offenbar, wahrnehmbar H. 1487. an. 2, 193. MBh. 1, 54. °कृत्य Rā-

gā-Tar. 6, 331. °चेतन्य adj. Nys. Tāp. Up. in Ind. St. 3, 162. °दर्शन adj.

Śālikop. ebend. 16. द्यौर्विवाव्यक्तशरीर Hariv. 7079. व्यक्ता वाक् eer-

ständig, articuliert Dhātup. 23, 40. P. 1, 3, 48. Vop. 23, 41. sinnlich wahr-

nehmbar im Gegens. zu अव्यक्त übersinnlich MBh. 3, 13918. इन्द्रियैः सू-

क्षते कथ्यत इत्युक्तमिति स्मृतम् । तदव्यक्तमिति शेषे लिङ्गप्रत्ययमतीन्द्रि-

यम् || 18931. 12, 6964. 8672. fgg. Śālikop. 2. 10. 11. 14. VP. 9. Bhic. P.

2, 6, 28. Verz. d. Oxf. H. 45, 2, 19. तावद्यक्त eine bekannte Zahl Colebr.

Alg. 288. व्यक्तम् adv. offenbar, deutlich MBh. 13, 286. Spr. (II) 344. (I)

2887. 3136. Kathis. 12, 166. Daṣa. 91, 14. व्यक्तावधूत im Gegens. zu

मुतावधूत Wilson, Sol. Works I, 262. Vgl. unter व्यञ्ज mit वि 3), अव्यक्त

(als n. auch Jān. 3, 178) und परि. — c) specialisiert, unterscheidend H.

327. besonder 14. — d) klug, verständig, weise AK. 3, 1, 24, 63. H. 348.

H. an. Med. Halli. 2, 173. — 2) m. N. pr. eines der 11 Gaṇādhipa

bei den Gaṇa H. 32 nebst Comm. Wilson, Sol. Works I, 293. fg.

व्यक्तगन्धा f. (stark riechend) langer Pfeffer, Jasmin, Sansiviera Rā-

gān. in Nigh. Pr.

व्यक्तता (von व्यक्त) f. das Offenbarwerden, Wahrnehmbarkeit: प्रपान-

स्य व्यक्ततां गतस्य Maitrey. 6, 10. Śālikop. in Ind. St. 3, 36. पावत्यि-

ज्ञावे व्यक्ततां गतः bis der Pāc. erscheint Kathis. 28, 167. व्यक्ततया

deutlich, verständlich Verz. d. Oxf. H. 198, 5, No. 467.

व्यक्तदृष्टि adj. der Artens mit eigenen Augen gesehen hat, Augen-

zeuge Traik. 3, 2, 16.

व्यक्तमय (von व्यक्त) adj. das sinnlich Wahrnehmbare betreffend MBh.

12, 6573. अव्यक्तमये विद्या eine Uebernatürliche betreffend ebend.

व्यक्तरसता (von व्यक्त + रस) f. deutlicher —, hervorstechender Ge-

schmack Soṇa. 4, 171, 2; vgl. 186, 9.

व्यक्ति (von व्यञ्ज mit वि) f. 1) das Erscheinen, Offenbarwerden,

deutliches Hervortreten, Manifestation: नक्ति ते भगवन्व्यक्तिं विदुर्देवा

न दन्वा: Bhag. 10, 14. Bhic. P. 3, 7, 85. 10, 29, 11. पुष्पफल° MBh. 12,

6830. व्यक्तिं भेदं च यो वेति दोषाणाम् Soṇa. 4, 32, 21. गोपस्तास्तापसा

व्याधये चान्ये वनधारिणः । मूलाकाराय ये तेभ्यो भेषजव्यक्तिरिष्यते ||

40 v. a. das Kunstwerden 136, 3. 4. Varām. Bhā. S. 3, 2. धर्म° MBh. 3,

12678. स्नेह° Megh. 12. Mālatī. 17, 7. दुर्नय° Kathis. 21, 94. 123, 233.

वर्णानां वदने Verz. d. Oxf. H. 104, 5, 32. 105, 2, 1. 155, 2, 7. Bhic. P. 6,

19, 12. Śih. D. 271. 408. अव्यक्तं व्यक्तिमापन्नं मन्यन्ते मामबुद्धयः in die

Erscheinung getreten Bhag. 7, 24. व्यक्तिमस्याति Sarvadarśanas. 90, 2.

व्यक्तिं भवति treten deutlich hervor Cat. 167. अविज्ञातस्थितामदौ पु-

नय व्यक्तिमामतम् bekannt geworden Kathis. 19, 117. Rāgā-Tar. 1,

231. Am Ende eines adj. comp.: मुखमसकलव्यक्ति Megh. 82. — 2) Un-

terschiedenheit, Verschiedenheit: क्षेत्रत्रयज्ञेयव्यक्तिं बुद्धये MBh. 12,

1892. पयर्णवगता नद्यो व्यक्तीर्दक्षिणं नाम च 7972. धनत्रयोव्यक्तिं

पृच्छामि 11215. देवमानुषयोः व्यक्ता व्यक्तिर्भविष्यति B. 2, 23, 39. Ragh.

1, 10. राक्षः समन्तमेवावयोरधरोत्तरयोर्व्यक्तिर्भविष्यति Mālay. 10, 13. —

3) ein von andern unterschiedenes Ding, Einzelwesen, Einzelding, In-

dividuum (Gegens. ज्ञाति) AK. 1, 1, 2, 9. H. 1515. 14. Kap. 3, 10. Nilak.

36. अव्यक्ताद्यक्षयः सर्वाः प्रभवत्युद्गामे Bhag. 8, 18. Varām. Bhā. S.

86, 7. Bhic. P. 3, 26, 89. 6, 13, 8. Ind. St. 3, 341. fgg. Cat. zu Kūṇid.

Up. S. 14. द्रव्यशब्दा एकव्यक्तिवाचिनः Śih. D. 10, 15. Kusum. 23, 1.

शशि° Müller, SL. 197. वर्ण° Müller, RV. Prat. XIII, N. 2. Sarva-

darśanas. 4, 14. Schol. zu P. 5, 4, 53. Siddh. K. zu 7, 1, 85. — 4) Ge-

schlecht P. 1, 2, 51. Śih. D. 17, 12. नपुंसक° 18, 2. — Vgl. धनत्रय, धर्म°.

व्यक्तिविवेक m. Titel eines Buches: °कार Śih. D. 6, 5, 121, 3. Verz.

d. Oxf. H. 240, 2, No. 493.

व्यक्तोक्त (व्यक्त + 1. कृ), °कोक्ति offenbar Kathis. 29, 16. °कृत

45, 273. Prāb. 1, 18. Śih. D. 22, 14.

व्यक्तीभाव (von व्यक्तीम्) m. das Offenbarwerden Cat. zu Bhā. An.

Up. S. 53. 154.

व्यक्तीम् (व्यक्त + 1. भू), °भवति in die Erscheinung treten, offen-

bar werden Verz. d. Oxf. H. 155, 2, 6. °भूत MBh. 12, 11416. Varām. Bhā.

S. 47, 21. Rāgā-Tar. 3, 240.

व्यत = निरत adj. keine Breite habend, subst. Aequator Journ. of

the Am. Or. S. 6, 392.

व्यय (2. वि + व्यय) 1) adj. (f. वा) a) seine Aufmerksamkeit auf keinen

bestimmten Punkt richtend (vgl. एकाम्), zerstreut, fahrig; ungerichtet,

in grosser Aufregung stehend; = अकुल und व्याकुल AK. 3, 4, 25, 192.

Med. r. 84. H. 368. °चित Spr. (II) 87. Personen Maitrey. 3, 2, 6, 80.

Spr. (II) 1002 (Gegens. निराकुल). Varām. Bhā. S. 8, 11. मत्तयामासिरे व्य-

यः (देवाः) Drama-P. in LA. (III) 50, 1. स्त्रीमुखलोकनताय Kim. Nitis.

14, 58. मद° R. 4, 32, 29. °कृत्य Pāṇi. 200, 2. कृत्रिम्यापिनिवेशव्यय-

कृत्या Bāh. P. 3, 8, 2. व्ययम् nicht aufgeregt, Besonnenheit zeigend,

ruhig und besonnen zu Werke gehend, sich durch Nichts irre machen

lassend Maitrey. 2, 7. व्यययोः पाठि MBh. 3, 13342. प्राध्वानपूर्वमव्ययो

अविविधेषु सुदुर्लभैः 18772. 3, 1001. Hariv. Bāh. R. 4, 70, 2. 2, 39, 12.